

Dôvodová správa

A. Všeobecná časť

Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky predkladá návrh nariadenia vlády Slovenskej republiky, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 383/2023 Z. z. o záujme Slovenskej republiky udeliť národné vízum vybraným skupinám štátnych príslušníkov tretích krajín vo vybraných zamestnaniach v oblasti priemyslu (ďalej len „návrh nariadenia“) na základe úlohy A.2 uznesenia vlády Slovenskej republiky č. 96 z 14. februára 2024.

Cieľom predloženého návrhu nariadenia je pre obdobie nasledujúcich mesiacov, do nadobudnutia účinnosti návrhu zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 404/2011 Z. z. o pobyte cudzincov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony, zefektívniť proces prijímania štátnych príslušníkov vybraných tretích krajín v identifikovaných profesiách v oblasti priemyslu, najmä v rozširujúcej sa automobilovej výrobe, ktoré dlhodobo vykazujú nedostatok pracovnej sily.

Návrhom nariadenia sa navrhuje:

- zvýšiť počet národných víz z najviac 2 tisíc na najviac 10 tisíc ročne,
- rozšíriť zdrojové krajiny o Indickú republiku,
- upraviť podmienku minimálneho obdobia usadenia zamestnávateľa zo štyroch na tri roky,
- za zamestnávateľa považovať aj agentúru dočasného zamestnávania s podmienkou verifikácie zoznamu štátnych príslušníkov tretích krajín užívateľským zamestnávateľom,
- v prípade dočasného pridelenia štátnych príslušníkov tretích krajín uplatňovať podmienky podľa § 1 písm. c) aj na užívateľského zamestnávateľa.

Zároveň sa, s ohľadom na uvedené úpravy, navrhuje predĺženie maximálnej lehoty pre Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny na posúdenie zoznamu štátnych príslušníkov tretích krajín na účel udelenia národného víza, a to z 5 na 10 pracovných dní.

Účinnosť nariadenia sa navrhuje dňom vyhlásenia v Zbierke zákonov SR.

Navrhované úpravy sú konsenzuálnym výsledkom rokovaní Medzirezortnej pracovnej skupiny pre koordináciu zamestnávania štátnych príslušníkov tretích krajín, ktorú zriadila vláda Slovenskej republiky svojim uznesením č. 736 z 20. decembra 2023, a ktorej členmi sú zástupcovia za Zbor poradcov predsedu vlády SR, Úradu vlády SR, Ministerstva hospodárstva SR, Ministerstva zahraničných vecí a európskych záležitostí SR, Ministerstva vnútra SR, Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR, Ministerstva financií SR a Asociácie priemyselných zväzov a dopravy.

Návrh nariadenia je v súlade s Ústavou Slovenskej republiky, ústavnými zákonmi a nálezmi Ústavného súdu Slovenskej republiky a zákonmi, ako aj s medzinárodnými zmluvami a inými medzinárodnými dokumentmi, ktorými je Slovenská republika viazaná, a súčasne je v súlade s právom Európskej únie.

Predložený návrh nariadenia bude mať pozitívny vplyv na podnikateľské prostredie, pozitívny sociálny vplyv a nebude mať vplyv na rozpočet verejnej správy, vplyv na životné prostredie, informatizáciu spoločnosti, služby verejnej správy pre občana a na manželstvo, rodičovstvo a rodinu.

B. Osobitná časť

K čl. I

K bodom 1 až 5

Cieľom navrhovaných úprav je pre obdobie nasledujúcich mesiacov, do nadobudnutia účinnosti návrhu zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 404/2011 Z. z. o pobyte cudzincov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony, zefektívniť proces prijímania štátnych príslušníkov vybraných tretích krajín v identifikovaných profesiách v oblasti priemyslu, najmä v rozširujúcej sa automobilovej výrobe, ktoré dlhodobo vykazujú nedostatok pracovnej sily.

V tejto súvislosti sa navrhuje:

- rozšíriť zdrojové krajiny o Indickú republiku [§ 1 písm. a)],
- upraviť podmienku minimálneho obdobia usadenia zamestnávateľa zo štyroch na tri roky [§ 1 písm. c)],
- zvýšiť počet národných víz z najviac 2 tisíc na najviac 10 tisíc ročne [§ 1 písm. f)].

Zároveň sa navrhuje za zamestnávateľa považovať aj agentúru dočasného zamestnávania (ADZ) s podmienkou verifikácie zoznamu štátnych príslušníkov tretích krajín užívateľským zamestnávateľom [§ 2 ods. 1]. ADZ tvoria neoddeliteľnú súčasť personálnych nadnárodných politík zamestnávateľov. V zmysle súčasného znenia nariadenia vlády sú ADZ vylúčené z možnosti zamestnávať štátnych príslušníkov z tretích krajín na základe národných víz, a z toho dôvodu značná časť zamestnávateľov prístup k národným vízam nemohla využiť. Zapojením ADZ do národných víz možno očakávať výrazný nárast záujmu o ich vydávanie. Z tohto dôvodu sa zvyšuje aj ich ročná kvóta. V tejto súvislosti sa navrhuje podmienky pre udelenie národného víza podľa § 1 písm. c) uplatňovať aj na užívateľského zamestnávateľa [§ 1 písm. d)].

K bodu 6

S ohľadom na navrhované úpravy, najmä návrhom na zvýšenie kvót, sa navrhuje predĺženie lehoty pre Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny na posúdenie zoznamu štátnych príslušníkov tretích krajín na účel udelenia národného víza, a to z 5 na 10 pracovných dní [§ 2 ods. 2]. Ide o maximálnu lehotu na vydanie stanoviska k návrhu zoznamu štátnych príslušníkov tretích krajín a jej plnenie bude priamo úmerné počtu prijatých žiadostí.

K čl. II

Z dôvodu nepriaznivej situácie v odvetví priemyslu v dôsledku nedostatku pracovnej sily sa účinnosť nariadenia navrhuje dňom jeho vyhlásenia v Zbierke zákonov SR..